

**Miesięczny
Indeks
Koniunktury**

KWIECIEŃ 2024

WARSZAWA

MIAK

**Miesięczny Indeks
Koniunktury**
kwiecień 2024

Kwietniowy MIK = 100,3

MIK w kwietniu spadł o 0,8 pkt. do poziomu 100,3 pkt., ale nadal pozostaje powyżej poziomu neutralnego (100,0 pkt.), co oznacza przewagę nastrojów pozytywnych wśród przedsiębiorców. Obecny MIK jest o 6,0 pkt. wyższy niż ubiegłoroczny odczyt kwietniowy (94,3 pkt.), który odzwierciedlał przewagę nastrojów negatywnych. Jest również wyższy o 6,1 pkt. od najniższej wartości MIK w 2023 r., odnotowanej w czerwcu (94,2 pkt.), i o 3,8 pkt. niższy od najwyższej wartości MIK w 2023 r., odnotowanej w listopadzie (104,1 pkt.). O utrzymaniu wartości MIK powyżej poziomu neutralnego w kwietniowym odczycie zdecydowała przewaga ocen pozytywnych przedsiębiorców dla komponentów: zatrudnienie, wynagrodzenia, płynność finansowa.

Komentarz PIE

Nastroje przedsiębiorców utrzymują się od początku roku na stabilnym poziomie wskaźującym na lekką przewagę podmiotów o pozytywnym nastawieniu. Jednocześnie zmniejsza się przewaga firm oczekujących poprawy swojej sytuacji nad spodziewającymi się jej pogorszenia. Mimo spadku bieżącej wartości sprzedaży, w niektórych branżach (usługi, handel) więcej firm dostrzega wzrost liczby nowych zamówień niż ich spadek. W połączeniu z dobrą płynnością finansową sprawia to, że firmy nie muszą zwalniać pracowników lub drastycznie obniżyć wynagrodzeń. Część firm planuje nawet podwyżki płac, choć jest ich znacznie mniej niż w poprzednich miesiącach roku.

Szczególnie wyraźną poprawę nastrojów widać w firmach produkcyjnych, co potwierdzają również rosnące odczyty PMI. Przedstawiciele tej branży rzadziej niż w poprzednich miesiącach narzekają na trudności spowodowane rosnącymi cenami energii, a wzrost wartości sprzedaży przełożył się też na lepszą płynność finansową. Niestety, znaczny udział firm ze spadkiem liczby nowych zamówień coraz częściej zmusza pracodawców do planowania zwolnień. **W kolejnych miesiącach można spodziewać się pogorszenia sytuacji wśród części firm działających na rynku międzynarodowym** w związku ze słabszą koniunkturą w Europie Zachodniej, szczególnie w Niemczech, które są głównym partnerem handlowym Polski.

Malejąca inflacja i utrzymująca się poprawa nastrojów konsumenckich mogą sprzyjać poprawie sytuacji w firmach. Jednocześnie zapotrzebowanie na pracowników, zarówno niewykwalifikowanych, jak i wykwalifikowanych, od początku roku jest niskie. W kolejnych miesiącach, w związku ze wzrostem aktywności branży budowlanej i turystycznej, firmy mogą zwiększać poziom zatrudnienia. Według danych MIK, najczęściej plany wzrostu zatrudnienia mają firmy budowlane, najrzadziej – produkcyjne. Prawdopodobnie w kolejnych miesiącach w przedsiębiorstwach będzie dominował ostrożny optymizm, choć nastroje firm mogą być nadal dość zróżnicowane branżowo.

dr Anna Szymańska
Zespół Foresightu
Gospodarczego PIE

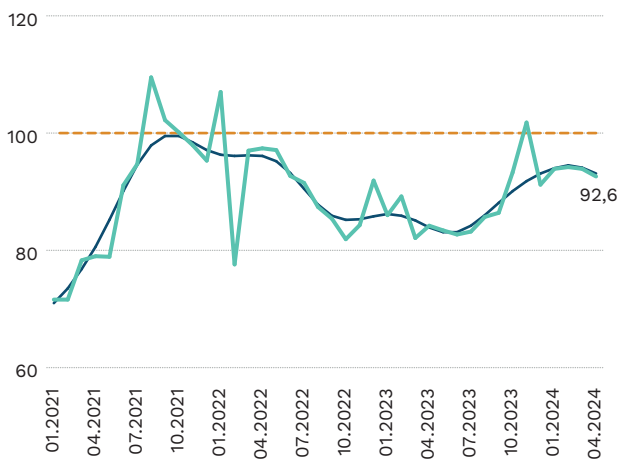
MIK według komponentów

W kwietniowym odczycie, wśród siedmiu obserwowanych komponentów MIK, odsezonowane wartości trzech (zatrudnienie, wynagrodzenia, płynność finansowa) są powyżej poziomu neutralnego. Dwa z nich nieznacznie spadły m/m: zatrudnienie (103,5 pkt.; spadek m/m o 1,1 pkt.) oraz wynagrodzenia (116,8 pkt.; spadek m/m o 0,8 pkt.). Wartość obu komponentów wzrosła r/r – obecna wartość wskaźnika zatrudnienia jest wyższa o 1,6 pkt. niż ubiegłoroczny odczyt kwietniowy, a wynagrodzeń o 1,2 pkt. Zatem mimo rosnących kosztów zatrudnienia, nadal więcej firm zamierza zatrudnić, niż zwolnić pracowników, choć różnica w tym zakresie jest coraz mniejsza w poszczególnych miesiącach. **Komponent płynność finansowa wzrósł m/m o 4,2 pkt. do poziomu 125,7 pkt.**, co jest najwyższą wartością odnotowaną od marca 2023 r. (127,9 pkt.). Firmy, mimo rosnących kosztów działalności gospodarczej, dużej dynamiki i niepewności zdarzeń gospodarczych, są w stosunkowo dobrej kondycji finansowej.

W kwietniowym odczycie nieznacznie spadł m/m wskaźnik wartości sprzedaży (o 1,3 pkt. do poziomu 92,6 pkt.), z kolei wskaźnik liczby nowych zamówień wzrósł o 3,5 pkt. do poziomu 93,6 pkt. Wzrost wartości komponentu nowe zamówienia jest dobrym prognostykiem dla wzrostu wartości sprzedaży w firmach w przyszłości. W kwietniowym odczycie wartość komponentu moce produkcyjne nieznacznie spadła m/m (o 2,1 pkt.), co jest związane z przewagą firm częściej deklarujących spadek niż wzrost liczby nowych zamówień.

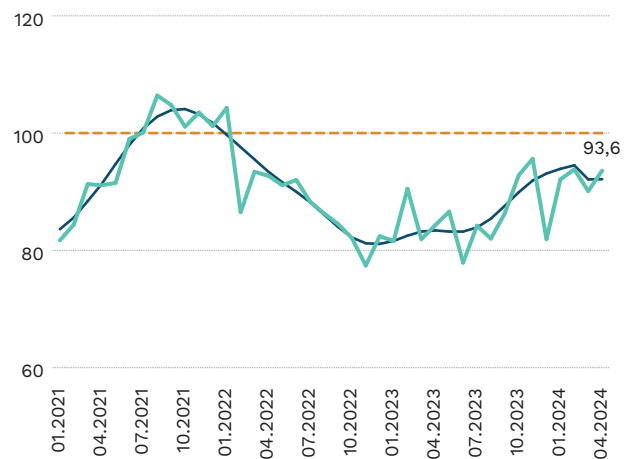
Niepokojący jest kwietniowy odczyt komponentu inwestycje, którego wartość spadła m/m o 9,2 pkt. do poziomu 69,4 pkt. Jest to najniższy odczyt od listopada 2022 r. (66,8 pkt.). Obecna wartość komponentu jest odzwierciedleniem reakcji firm na niepewność zdarzeń gospodarczych i zwiększone ryzyko inwestowania.

Wartość sprzedaży

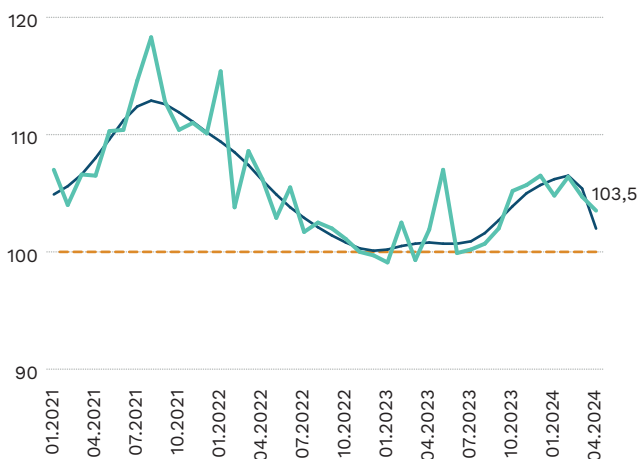
— Dane odsezonowane — Trend — Poziom neutralny (100,0)

Liczba zamówień

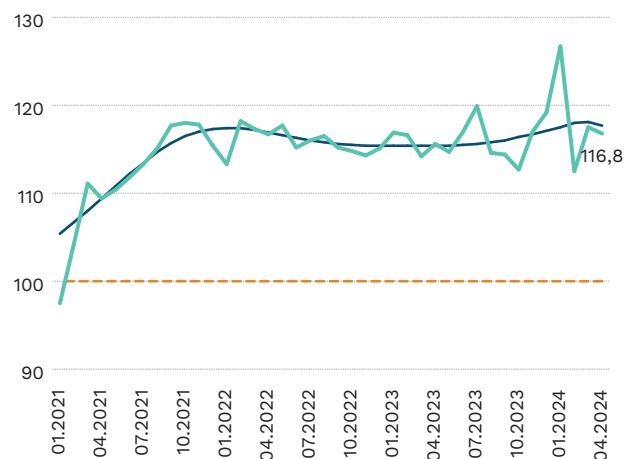
— Dane odsezonowane — Trend — Poziom neutralny (100,0)

Zatrudnienie

— Dane odsezonowane — Trend — Poziom neutralny (100,0)

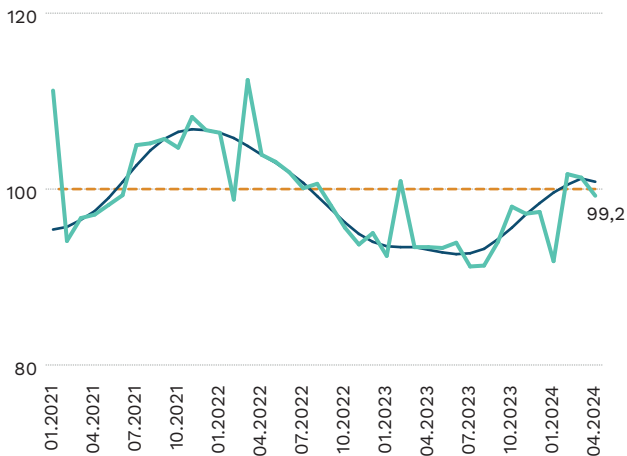
Wynagrodzenia

— Dane odsezonowane — Trend — Poziom neutralny (100,0)

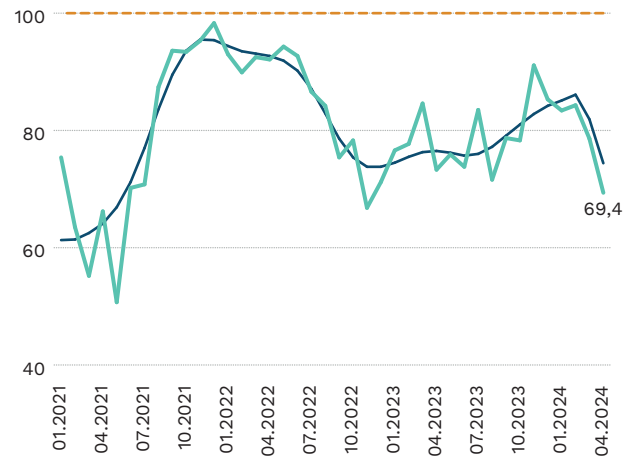

Moce produkcyjne

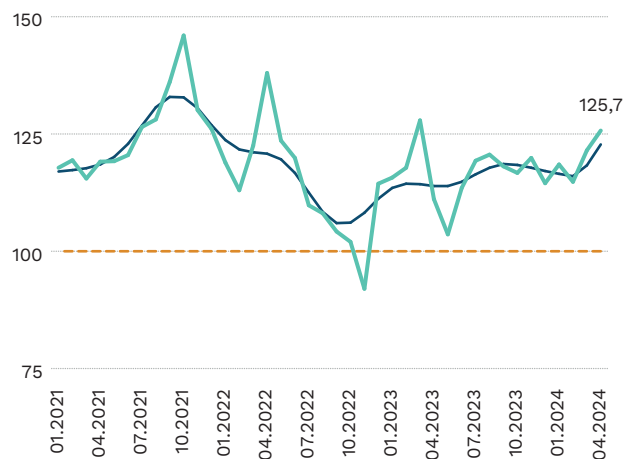
— Dane odsezonowane — Trend - - - Poziom neutralny (100,0)

Inwestycje

— Dane odsezonowane — Trend - - - Poziom neutralny (100,0)

Płynność finansowa

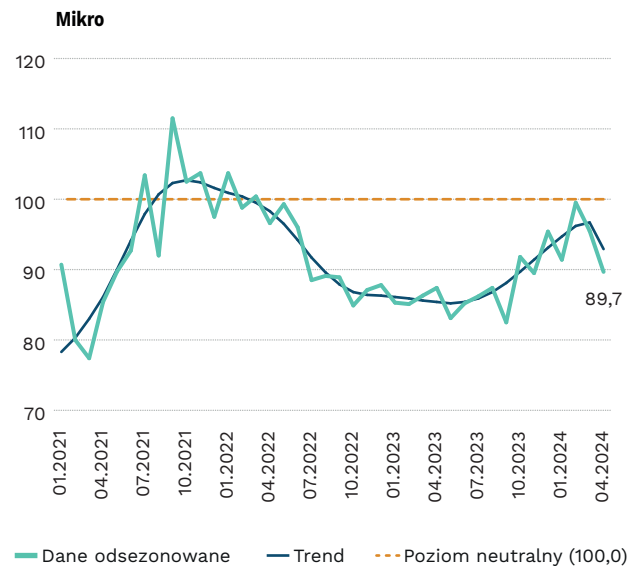
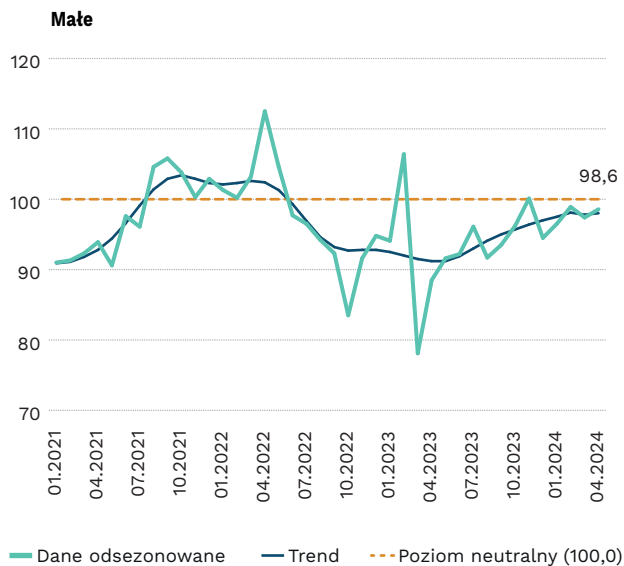
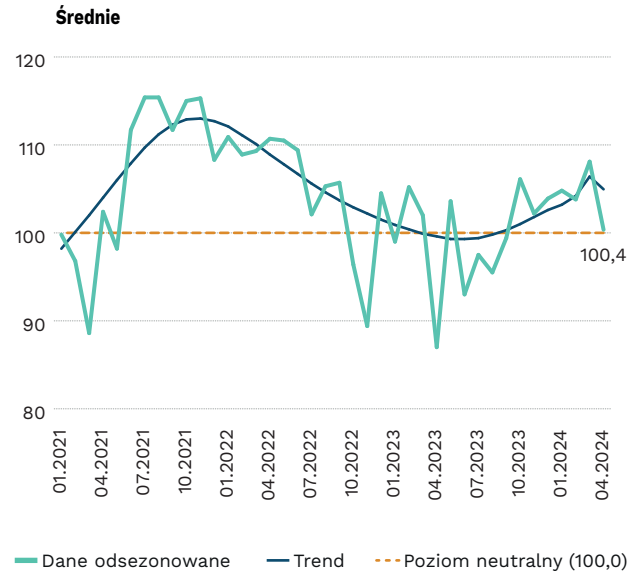
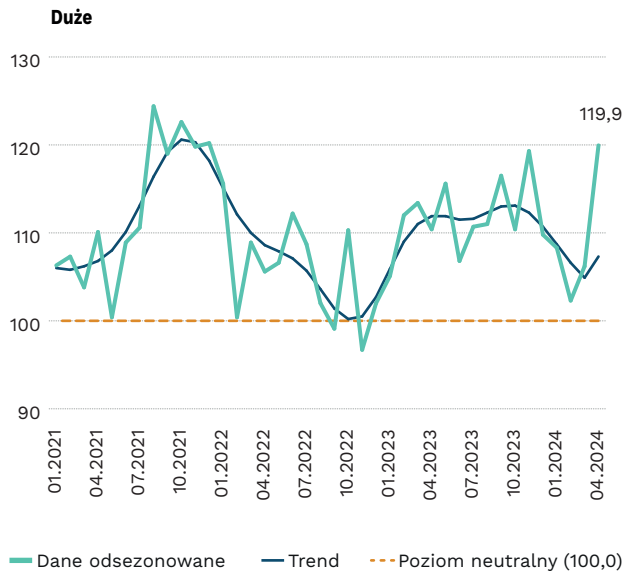

— Dane odsezonowane — Trend - - - Poziom neutralny (100,0)

MIK według wielkości przedsiębiorstw

W kwietniowym pomiarze MIK pozytywne nastroje przeważają w średnich i dużych firmach (odpowiednio 119,9 pkt. i 100,4 pkt.). Duże przedsiębiorstwa odnotowały wzrost wartości MIK (o 13,7 pkt.), zaś średnie spadek (o 7,8 pkt.) względem poprzedniego miesiąca. W mikro- (89,7 pkt.) i małych przedsiębiorstwach (98,6 pkt.) przeważają nastroje negatywne. W mikrofirmach nastroje kwietniowe pogorszyły się względem marcowych (spadek o 5,9 pkt.), zaś w małych nieco się poprawiły (wzrost o 1,2 pkt.).

Na utrzymujący się pozytywny nastrój i wzrost wartości MIK dla dużych firm wpłynęły pozytywne odczyty dotyczące wszystkich komponentów, a w szczególności wzrostu wartości sprzedaży i liczby nowych zamówień, inwestycji oraz dobrej samooceny płynności finansowej. Z kolei obniżenie MIK wśród mikrofirm wynika z negatywnych odczytów wartości sprzedaży i nowych zamówień oraz przewagi nieinwestujących nad inwestującymi.

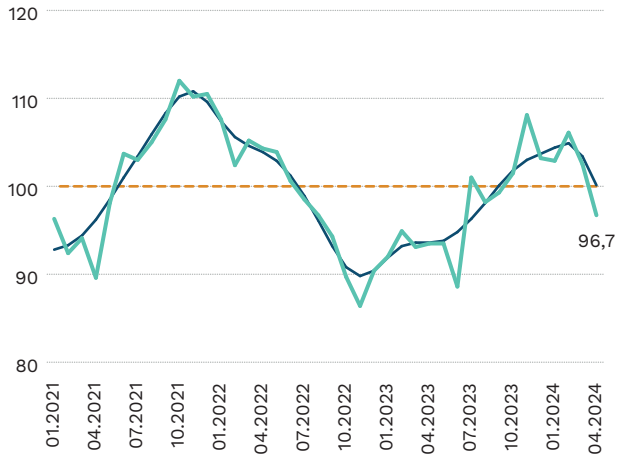
MIK według branż

Kwietniowy MIK pokazuje poprawę nastrojów w przedsiębiorstwach produkcyjnych i usługowych. Nastroje pozytywne przeważają również w handlu (101,8 pkt.), ale wskaźnik MIK obniżył się w tym sektorze o 7,6 pkt. m/m. W budownictwie (96,7 pkt.) oraz branży TSL (99,4 pkt.) przeważają nastroje negatywne. W budownictwie wskaźnik MIK względem poprzedniego miesiąca obniżył się (o 5,8 pkt.), a w branży TSL wzrósł (o 5,1 pkt.).

W przedsiębiorstwach produkcyjnych przeważają firmy ze wzrostem wartości sprzedaży nad firmami ze spadkiem. Blisko 30 proc. firm produkcyjnych posiada zbyt duże moce produkcyjne, co może wpływać na planowane przez 15 proc. firm zwolnienia pracowników w najbliższych trzech miesiącach. W usługach co czwarta firma odczuła wzrost liczby nowych zamówień, 16 proc. wskazuje na zbyt małe moce produkcyjne, a 12 proc. chce zwiększyć poziom zatrudnienia. W przedsiębiorstwach handlowych co trzecia firma odnotowała wzrost wartości sprzedaży, ale tylko co piąta wzrost liczby nowych zamówień. Pogorszenie nastrojów w budownictwie związane jest głównie ze spadkiem wartości sprzedaży notowanym wśród 25 proc. firm oraz z przewagą firm nieinwestujących nad inwestującymi. W branży TSL, mimo poprawy wskaźnika MIK, nadal przeważają nastroje negatywne, ponieważ w znacznej części firm z tego sektora obserwujemy mniejszą liczbę nowych zamówień, zbyt duże moce produkcyjne oraz brak inwestycji.

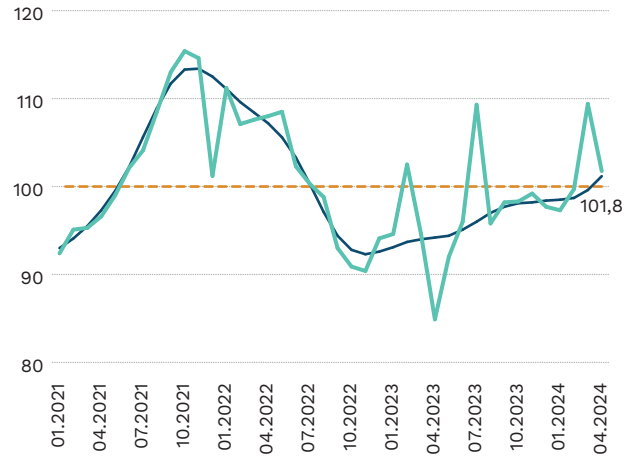

Budownictwo

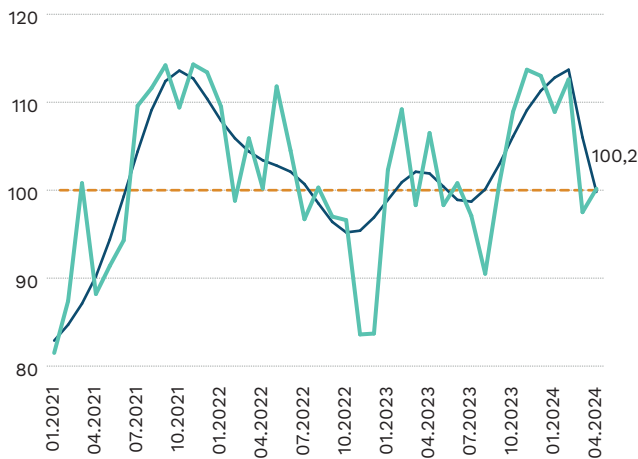
— Dane odsezonowane — Trend - - - Poziom neutralny (100,0)

Handel

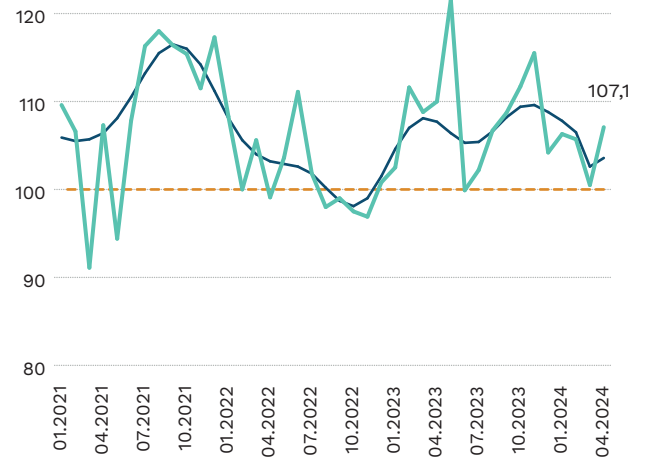
— Dane odsezonowane — Trend - - - Poziom neutralny (100,0)

Usługi

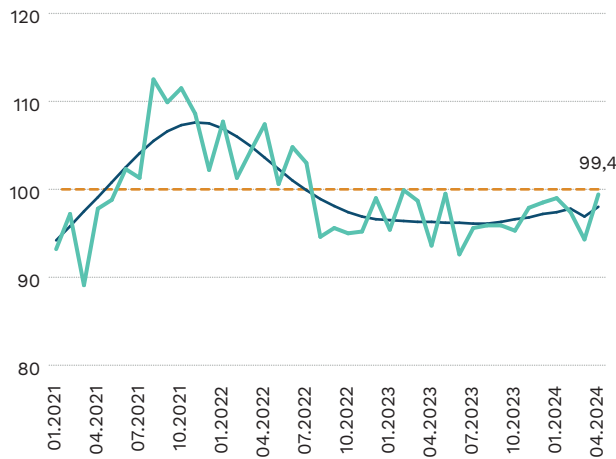
— Dane odsezonowane — Trend - - - Poziom neutralny (100,0)

Produkcja

— Dane odsezonowane — Trend - - - Poziom neutralny (100,0)

TSL

— Dane odsezonowane — Trend - - - Poziom neutralny (100,0)

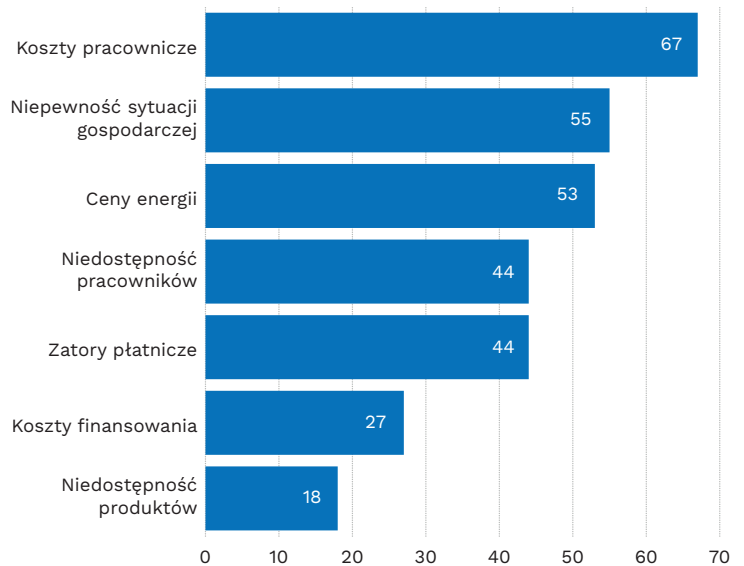

Comiesięczny monitoring nastrojów polskich przedsiębiorstw w kwietniu 2024 r. – wybrane wyniki badań ankietowych (w proc. odpowiedzi)

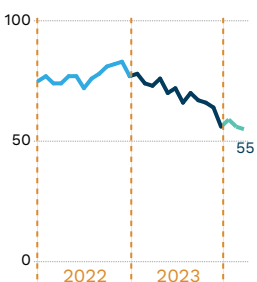
Proszę ocenić znaczenie poszczególnych barier w działalności Państwa przedsiębiorstwa. Ocenę proszę podać w skali 5-stopniowej, gdzie 1 oznacza bardzo małe znaczenie, a 5 – bardzo duże znaczenie, 0 – bariera nie występuje ze względu na specyfikę firmy.

W kwietniu główną barierą utrudniającą działalność firmom nadal były koszty pracownicze (67 proc.; spadek m/m o 2 pkt. proc.). Na kolejnych miejscach znalazły się niepewność sytuacji gospodarczej (55 proc.; spadek m/m o 1 pkt. proc.) i rosnące ceny energii (53 proc.; spadek m/m o 3 pkt. proc.). W stosunku do poprzedniego miesiąca nieznacznie zmniejszył się udział przedsiębiorstw narzekających na niedostępność pracowników (44 proc.; spadek m/m o 1 pkt. proc.), rosnące zatory płatnicze (44 proc.; spadek m/m o 2 pkt. proc.) i niedostępność produktów (18 proc.; spadek m/m o 1 pkt. proc.). Na takim samym poziomie utrzymał się udział firm skarżących się na rosnące koszty finansowania (27 proc.).

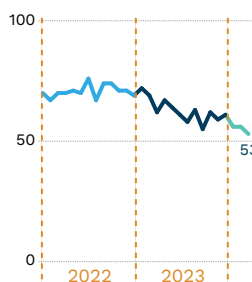
Rosnące koszty pracownicze sprawiały problem przede wszystkim firmom budowlanym (73 proc.). Przedsiębiorstwa z tej branży częściej niż inne skarżyły się też na niedostępność pracowników (59 proc.) i produktów (21 proc.). Niepewność sytuacji gospodarczej najczęściej niepokoiła firmy handlowe (62 proc.), natomiast rosnące ceny energii – przedsiębiorstwa produkcyjne (62 proc.). Firmy z branży TSL częściej niż inne narzekały na zatory płatnicze (55 proc.) i rosnące koszty finansowania (34 proc.).

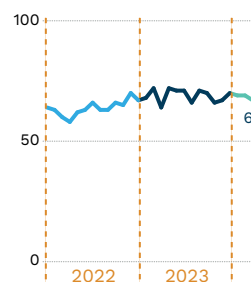
Niepewność sytuacji gospodarczej

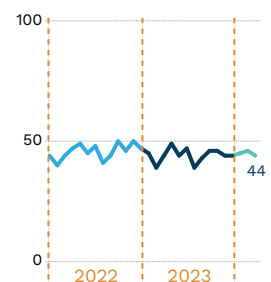
Ceny energii

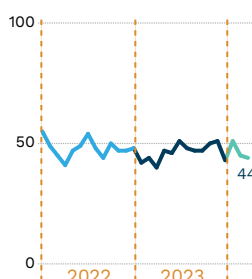
Koszty pracownicze

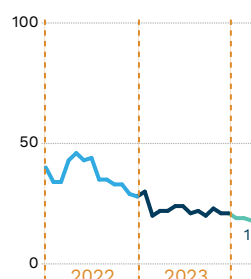
Zatory płatnicze

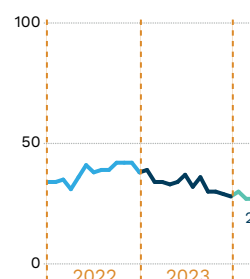
Niedostępność pracowników

Niedostępność produktów

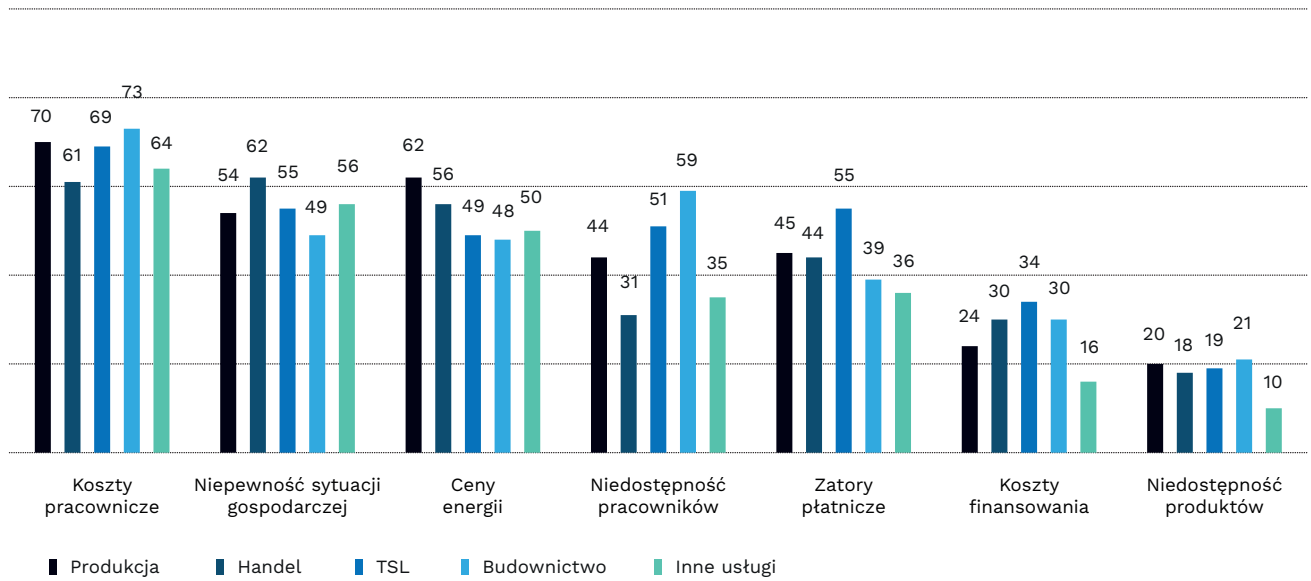

Koszty finansowania

Firmy uznające daną barierę za ważną lub bardzo ważną (w proc.)

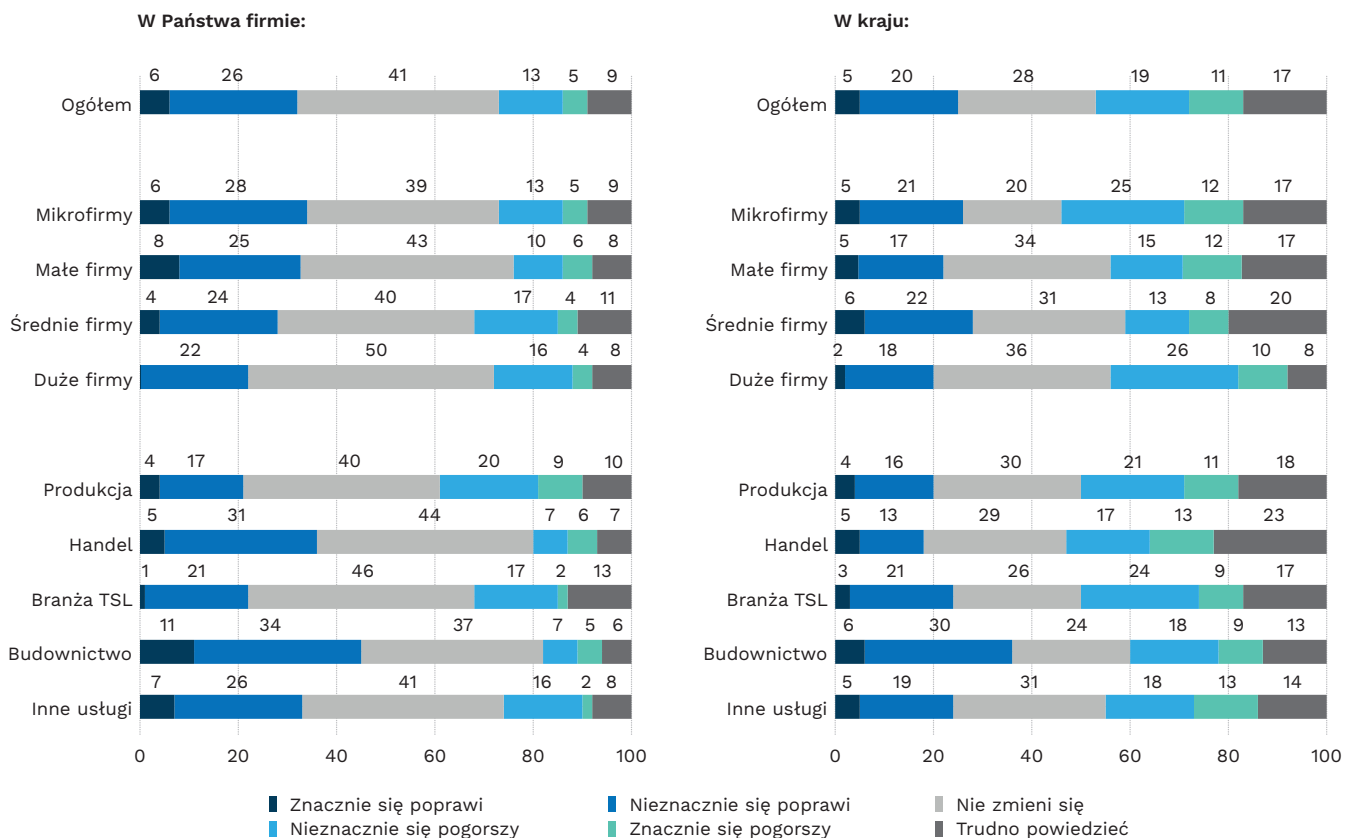

Jak Pana/i zdaniem, zmieni się ogólna sytuacja gospodarcza w kraju, a jak w Państwa firmie w najbliższych trzech miesiącach (kwiecień-czerwiec 2024 r.)?

Firmy nadal lepiej widzą własną przyszłość niż przyszłość sytuacji gospodarczej kraju, choć nastroje są nieco gorsze. Jedna trzecia przedsiębiorców uważa, że w najbliższych trzech miesiącach sytuacja w ich firmach polepszy się, ale 18 proc. spodziewa się pogorszenia (to więcej o 6 pkt. proc. m/m). Zmian nie przewiduje 41 proc. (spadek m/m o 7 pkt. proc.), ale już niemal co dziesiąty przedsiębiorca nie potrafi ocenić swej przyszłej sytuacji. Z kolei zmian na lepsze w gospodarce kraju spodziewa się jedna czwarta biznesmenów, ale blisko jedna trzecia uważa, że będzie gorzej. Dla 17 proc. przyszła sytuacja gospodarcza kraju jest trudna do przewidzenia.

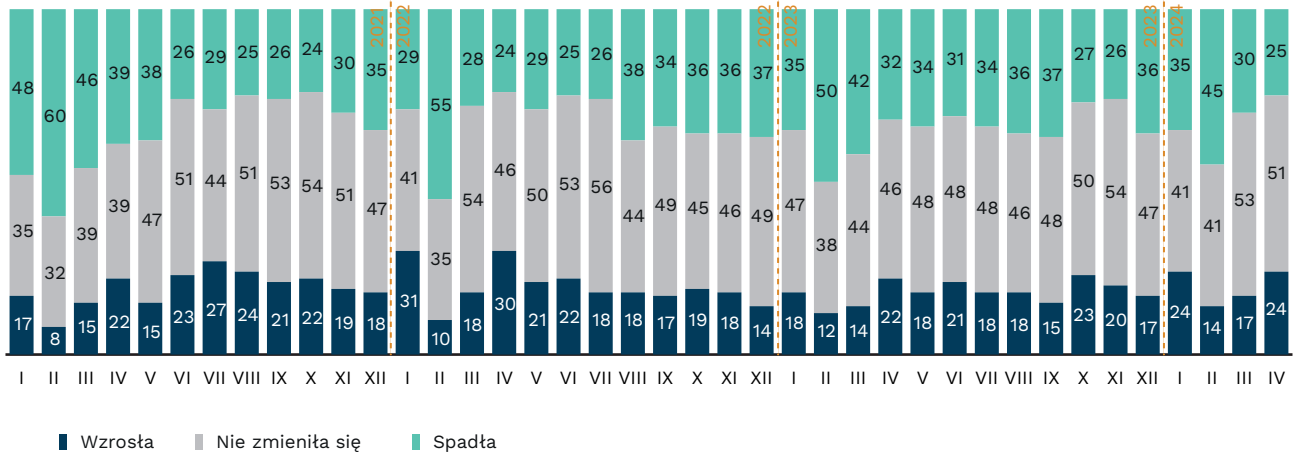
Najmniej optymistycznie swą przyszłość widzą duże i średnie firmy. O ile jedna trzecia mikro- i małych przedsiębiorstw spodziewa się poprawy swej sytuacji, to wśród przedstawicieli firm dużych tak uważa 22 proc., a wśród średnich – 28 proc. Wśród przedsiębiorców spodziewających się pogorszenia sytuacji w firmie w okresie kwiecień-czerwiec są także przedstawiciele średnich (21 proc. wskazań) i dużych firm (20 proc.).

Jeśli chodzi o przewidywanie przyszłości gospodarczej kraju, to niemal we wszystkich wielkościach i branżach odsetek wskazań na pogorszenie sytuacji jest wyższy niż przewidywań poprawy. Z perspektywy branżowej widać, że **pozytywnych zmian zarówno w gospodarce kraju, jak i w swoich firmach najbardziej oczekuje budownictwo.** Aż 36 proc. przedstawicieli firm budowlanych uważa, że w okresie kwiecień-czerwiec sytuacja gospodarcza w kraju poprawi się. Z kolei 45 proc. spodziewa się polepszenia sytuacji w swojej firmie. Polepszenia sytuacji w firmach spodziewa się również branża handlowa (36 proc.), ale już tylko 18 proc. jej przedstawicieli (miesiąc temu było aż 36 proc.) spodziewa się poprawy sytuacji gospodarczej w kraju.

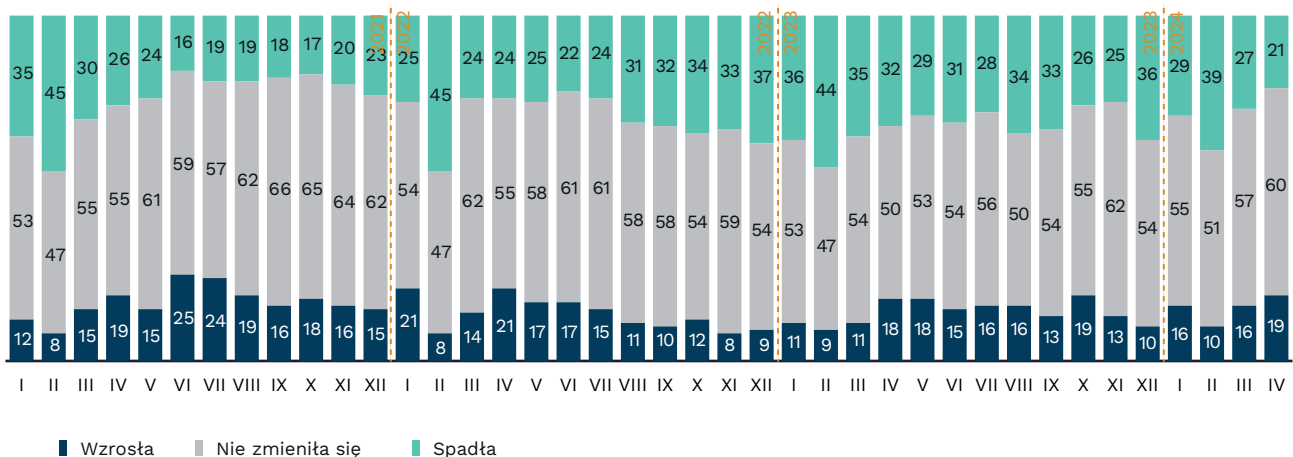

Comiesięczny monitoring nastrojów polskich przedsiębiorstw – kwiecień 2024 r. – wykresy wyników badań ankietowych przedsiębiorstw (w proc. odpowiedzi)

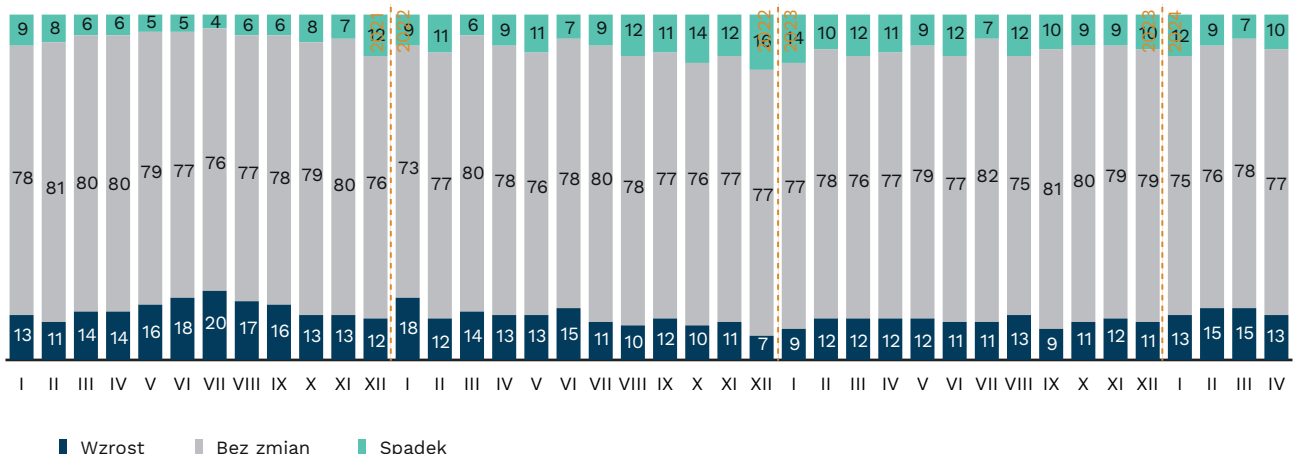
Czy w ostatnim miesiącu zmieniła się łączna wartość sprzedaży w Państwa firmie? Prosimy o podanie szacunkowej zmiany w porównaniu do poprzedniego miesiąca.

Czy w ostatnim miesiącu zmieniła się liczba nowych zamówień w Państwa firmie? Prosimy o podanie szacunkowej zmiany w porównaniu do poprzedniego miesiąca.

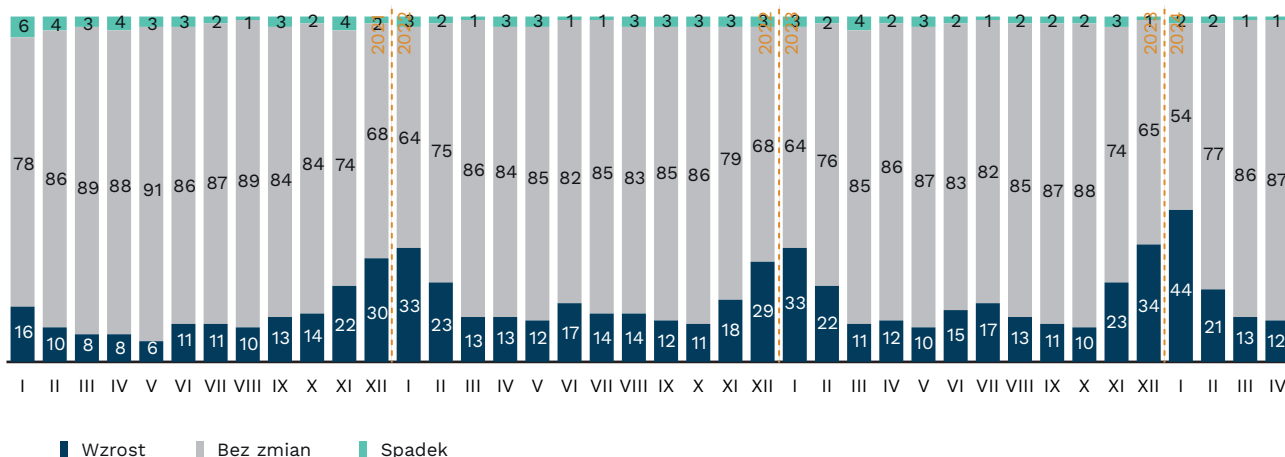

Jakie zmiany poziomu zatrudnienia firma planuje w najbliższych trzech miesiącach?

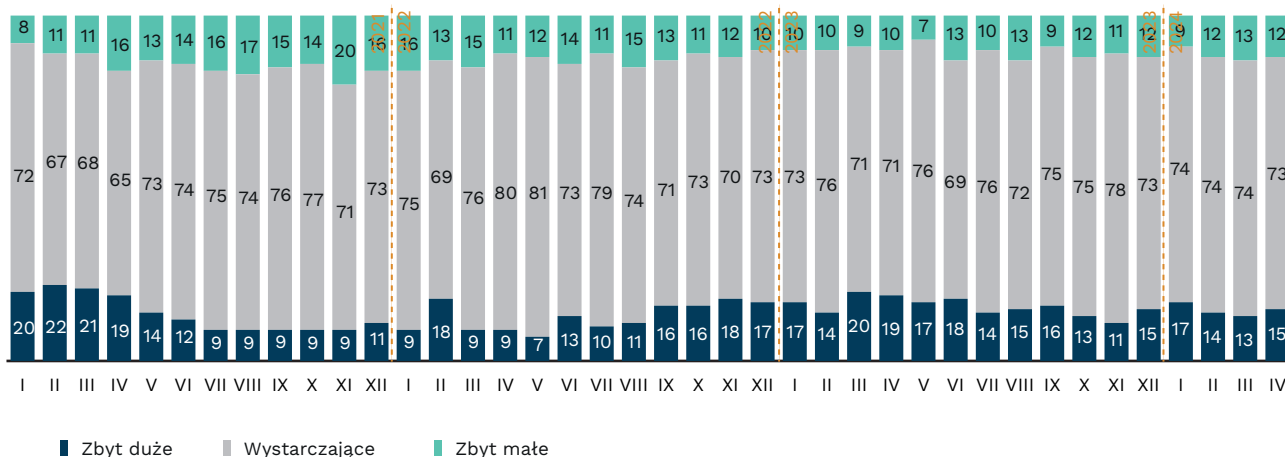

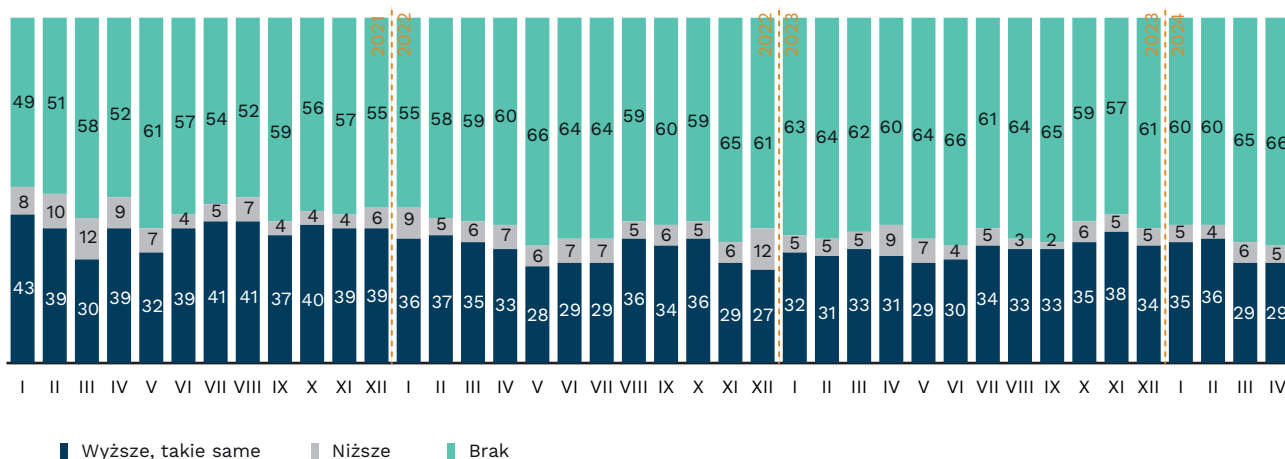
Jakie zmiany poziomu wynagrodzeń firma planuje w najbliższych trzech miesiącach?

Przy posiadanym portfolio zamówień i przewidywanym na najbliższy miesiąc zmianach popytu, aktualne moce produkcyjne (np. pracownicy, budynki, maszyny i urządzenia techniczne, środki transportu itp.) Państwa przedsiębiorstwa są:

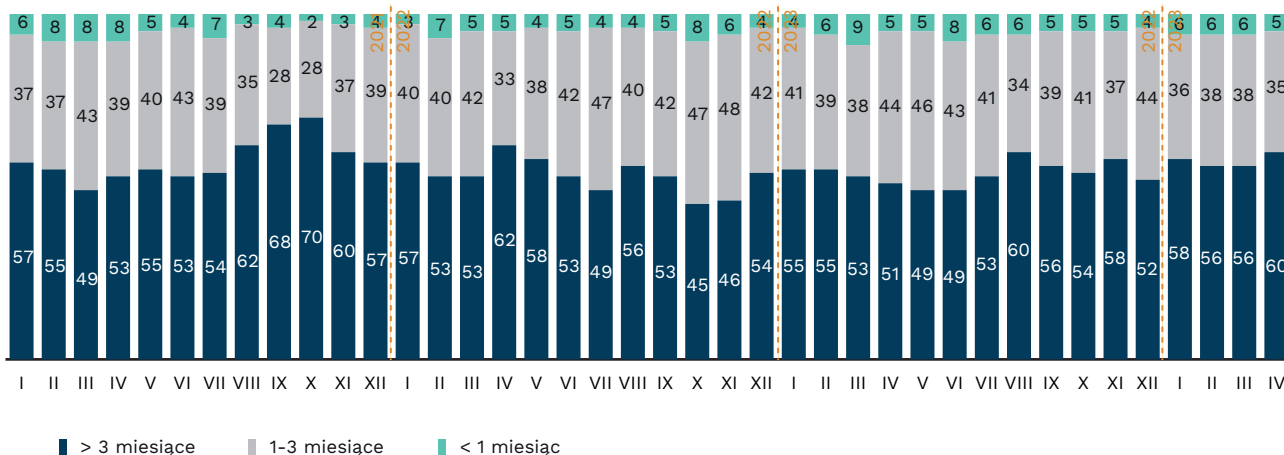

Czy Państwa przedsiębiorstwo poniosło wydatki na inwestycje w aktywa materialne (np. zakup maszyn, urządzeń, środków transportu, budowa i modernizacja budynków oraz budowli itp.) lub niematerialne (np. wydatki na badania i rozwój – B+R, prawa własności intelektualnej, analizy rynkowe, inwestycje w kapitał ludzki) w ostatnich trzech miesiącach i jaki był poziom tych wydatków względem poprzednich trzech miesięcy?

Jak oceniają Państwo obecną płynność finansową przedsiębiorstwa? Czy jest ona wystarczająca na funkcjonowanie firmy przez:

Nota metodologiczna

Miesięczny Indeks Koniunktury (MIK) jest narzędziem do badania nastrojów gospodarczych przedsiębiorstw w Polsce, opracowanym przez Polski Instytut Ekonomiczny.

MIK powstaje co miesiąc na podstawie pomiarów dokonanych w siedmiu kluczowych obszarach działalności przedsiębiorstw: wartość sprzedaży, nowe zamówienia, zatrudnienie, wynagrodzenia, moce produkcyjne, wydatki inwestycyjne, sytuacja finansowa.

Poziomy liczbowe MIK obliczamy na podstawie wyników badań ankietowych przeprowadzanych na reprezentatywnej próbie 500 przedsiębiorstw, w czterech kategoriach wielkościowych i pięciu branżowych.

Poziomy MIK przyjmują wartości z przedziału $<0;200>$, a punkt odniesienia wskaźnika stanowi odczyt 100, który jest poziomem neutralnym.

Prezentowane dane otrzymano za pomocą dekompozycji i korekcji sezonowej metodą Census X-11.

Autorzy opracowania

Katarzyna Dębkowska, Urszula Kłosiewicz-Górecka, Andrzej Kubisiak, Jędrzej Lubasiński, Anna Szymańska, Aleksandra Wejt-Knyżewska, Katarzyna Zybortowicz

Polski Instytut Ekonomiczny

Polski Instytut Ekonomiczny to publiczny *think tank* ekonomiczny z historią sięgającą 1928 roku. Jego obszary badawcze to przede wszystkim makroekonomia, klimat i energia, gospodarka światowa, zrównoważony rozwój, foresight gospodarczy, gospodarka cyfrowa i ekonomia behawioralna. Instytut przygotowuje raporty, analizy i rekomendacje dotyczące kluczowych obszarów gospodarki oraz życia społecznego w Polsce, z uwzględnieniem sytuacji międzynarodowej.

© Copyright by Polski Instytut Ekonomiczny